

Sygn. akt XV Ca 1527/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Wysocki (spr.)

Sędziowie: SSO Maria Antecka

SSO Arleta Lewandowska

Protokolant: stażysta Marta Chmal

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 kwietnia 2018 r. w P.

sprawy z wniosku G. S. i D. S.

przy udziale (...) Spółka z o.o. z siedzibą w P.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wniesionej przez wnioskodawców

od postanowienia Sądu Rejonowego w Wolsztynie

z dnia 9 sierpnia 2017 r.

sygn. akt I Ns 425/16

postanawia:

I. oddalić apelację;

II. zasądzić od wnioskodawców na rzecz uczestnika postępowania kwotę 240 zł z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Maria Antecka Michał Wysocki Arleta Lewandowska

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy G. i D. S. złożyli w Sądzie Rejonowym w W. wniosek o odpłatne ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę nr (...) zapisaną w księdze wieczystej (...), na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., a polegającej na prowadzeniu eksploatacji linii napowietrznych niskiego napięcia 0,4 kV, a w tym prawie dostępu, wejścia, przechodu i przejazdu (w tym sprzętem ciężkim oraz osób przez niego upoważnionych) w celu dokonywania czynności związanych z konserwacją, naprawami modernizacyjnymi, remontami oraz przeprowadzeniu innych napraw lub suwaniu awarii linii, wymiany słupa lub innych niezbędnych elementów linii elektroenergetycznej na obszarze pasa technologicznego o szerokości 3,00 m a także obowiązku znoszenia przez właściciela nieruchomości obciążonej ograniczeń i zakazów wynikających z istnienia wyżej wymienionego pasa technologicznego, a także korzystaniu z nieruchomości obciążonej w sposób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi linii elektroenergetycznej, ochrony zdrowia i życia ludzkiego oraz

ochrony środowiska. Wnioskodawcy wnieśli o zasądzenie od uczestnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. swoją rzecz kwoty 107 zł tytułem jednorazowego wynagrodzenia za ustanowioną służebność przesyłu oraz o zasądzenie od uczestnika postępowania swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania (w tym kosztów zastępstwa procesowego).

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawcy podali w szczególności, iż są właścicielami nieruchomości wskazanej we wniosku działki nr (...). Na nieruchomości wnioskodawców usytuowane są elementy sieci przesyłowej, której właścicielem jest uczestnik. Wnioskodawcy zwrócili się do uczestnika o uregulowanie stanu prawnego, jednak do zawarcia umowy ustanawiającej służebność przesyłu nie doszło. Powstała zatem konieczność ustanowienia służebności przesyłu. Wnioskodawcy wnieśli przy tym o zasądzenie na swoją rzecz wynagrodzenia w wysokości, którą zdaniem wnioskodawców wyliczyliby biegły (k. 2-4).

Uczestnik postępowania (...) Sp. z o.o. w P. w odpowiedzi na wniosek wniósł o oddalenie wniosku i podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu (wskazując również na możliwość doliczenia okresu posiadania służebności przez poprzedników prawnych uczestnika).

Postanowieniem z dnia 24 listopada 2015 r. Sąd Rejonowy w W. w punkcie 1.

ustanowił na rzecz (...) Spółka z o.o. i jej następców prawnych obciążającą każdoczesnego właściciela nieruchomości, dla której Sąd Rejonowy w W. Wydział IV Ksiąg Wieczystych w W. prowadzi Księgę Wieczystą nr (...) działka nr (...) - służebność przesyłu polegającą na prawie prowadzenia eksploatacji sieci przesyłowej przez przedsiębiorstwo przesyłowe, w tym na prawie swobodnego dostępu i dojazdu do urządzeń przesyłowych w celu wykonania prac eksploatacyjnych, konserwacyjnych i remontowych oraz usuwania ewentualnych awarii sieci przesyłowej, jej rozbudowy w ramach przestrzennych ustanowionej służebności i z minimalizacją uciążliwości dla właściciela nieruchomości, a także polegającą na obowiązku znoszenia przez każdoczesnego właściciela nieruchomości obciążonej ograniczeń i zakazów wynikających z istnienia urządzeń wchodzących w skład tej sieci, a także obowiązku korzystania z nieruchomości obciążonej w r:sób zgodny z aktualnie obowiązującymi przepisami dotyczącymi urządzeń przesyłowych, ochrony zdrowia i życia ludzkiego oraz ochrony środowiska - przy czym integralną częścią postanowienia jest mapa przebiegu służebności sporządzona przez inż. R. J. – karta 209, 82 akt; w punkcie 2. zasądził od uczestnika (...) Spółka z o. o na rzecz wnioskodawców G. S. i D. S. solidarnie 2930 (dwa tysiące dziewięćset trzydzieści 00/100) zł żułem wynagrodzenia za ustanowienie służebności określonej w punkcie 1 postanowienia; w punkcie 3. kosztami postępowania obciążyć w całości uczestnika (...) sp. z o.o.

Postanowieniem z dnia 19 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w P. na skutek apelacji uczestnika w punkcie 1. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 listopada 2015 r. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego; w punkcie 2. uchylił postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 14 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, w szczególności uchwałę z dnia 23 marca 2016 r. z dnia (...) wskazał, że Sąd Rejonowy uchylił się od merytorycznego zbadania podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia, co oznacza nierozpoznanie istoty sprawy. Sąd Okręgowy wskazał, że obowiązkiem Sądu Rejonowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy pozostanie precyzyjne dokonanie ustaleń faktycznych na temat tego kiedy doszło do rozpoczęcia korzystania z instalacji, kiedy upłynął termin zasiedzenia, odniesienie się do zarzutów wnioskodawców, którzy kwestionują możliwość stwierdzenia takiego zasiedzenia z uwagi na brak precyzyjnego określenia treści.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy postanowieniem z dnia 9 sierpnia 2017 r. wydanym pod sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w W. oddalił wniosek.

Sąd Rejonowy w podstawie faktycznej rozstrzygnięcia wskazał co następuje:

G. S. i D. S. są właścicielami (na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej) nieruchomości – działki nr (...) – zapisanej w księdze wieczystej nr (...) Sądu Rejonowego w Wolsztynie. Przez działkę nr (...) przebiega linia

energetyczna niskiego napięcia (0,4 kV T. Ubojnia); na działce posadowiony 1 słup pojedynczy linii energetycznej napowietrznej niskiego napięcia.

Przebiegająca przez działkę wnioskodawców linia energetyczna niskiego wybudowana została przez (...) Przedsiębiorstwo (...) do dnia 25.06.1956 r.. Z dniem 27.06.1956 r. linia została przyjęta do „energetyki” (poprzednika (...) Sp. z o.o.) , tj. została załączona pod napięcie. Od tego momentu linia była stale eksploatowana (w latach 70-tych XX w. linia była remontowana bez zmiany przebiegu). Działka nr (...) stanowiła własność osób fizycznych od co najmniej 1939 r..

Na podstawie zarządzenia z dnia 30.12.1977r. w (...) Zakładów (...) wyodrębniony został Zakład (...). W 1985r. powstało przedsiębiorstwo państwowe o nazwie Z. (...), w którego skład wchodził Zakład (...). W 1989r. doszło do podziału i wyodrębnienia Zakładu (...) – na bazie Zakładu (...). W 1991r. doszło do kolejnego podziału i powstania Zakładu (...) tylko na bazie tego zakładu (Minister Przemysłu wydał zarządzenie z dnia 08.05.1991r. o utworzeniu z dniem 01.07.1991r. Przedsiębiorstwa Państwowego Zakład (...) w Z. i wydzieleniu mienia). W 1993r. nastąpiło przekształcenie Zakładu (...) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Z.. W 2003r. nastąpiło przekształcenie (...) S.A. w (...) S.A. w P. a następnie do kolejnego przekształcenia w (...) Sp. z o.o. w P..

Sąd Rejonowy następująco wyjaśnił podstawę prawną orzeczenia:

W ocenie Sądu pierwszej instancji wniosek podlegał oddaleniu, bowiem zasadny był podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia prawa odpowiadającego prawu służebności przesyłu. Zdaniem tego Sądu skoro przepis art. 305¹ k.c. wszedł w życie 3 sierpnia 2008 r., przed tą datą nie było zatem możliwe zasiadywanie służebności przesyłu, jednakże zgodnie z treścią art. 305⁴ k.c. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych, co oznacza, że w omawianej sprawie ma zastosowanie art. 292 k.c. Była zatem możliwość zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu.

Zanim jednak Sąd Rejonowy wskazał na podstawę prawną orzeczenia, odwołując się do orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz przepisów kodeksu cywilnego w przedmiocie służebności a także wcześniej obowiązującego dekretu z dnia 11 października 1946 r. Prawo rzeczowe, obszernie odmówił zarys historyczny służebności przesyłu, dochodząc do konkluzji, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy doszło do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Odnosząc się do samego zarzutu zasiedzenia Sąd Rejonowy powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że kwestia możliwości sformułowania zarzutu zasiedzenia w sprawie o ustanowienie służebności przesyłu została przesądzona.

Sąd pierwszej instancji, powołując się na art. 292 k.c. wskazał, że można nabyć służebność przez zasiedzenie tylko wówczas, gdy polega ona na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Do zasiedzenia prowadzi natomiast wyłącznie posiadanie samoistne oraz omówił na czym polega posiadanie w dobrej i złej wierze, podkreślając, że dla oceny charakteru posiadania decydujące znaczenie ma moment wejścia w posiadanie. Sąd ocenił, że uczestnik w chwili wejścia na grunt poprzedników prawnych wnioskodawców wiedział, że przysługuje im prawo własności gruntu, jak również, że po stronie uczestnika brak jest jakiegokolwiek tytułu prawnego do nieruchomości. Sąd Rejonowy wskazał, że przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio, co oznacza, że uwzględnić należy treść art. 172-173 i art. 175-176 k.c. (w tym o przerwaniu biegu zasiedzenia). Stosowany odpowiednio art. 172 k.c. przewiduje, że posiadacz służebności gruntowej nabywa tę służebność, jeżeli posiada ją nieprzerwanie od lat 20, będąc w dobrej wierze. Posiadacz w złej wierze nabywa służebność dopiero po upływie 30 lat. Terminy te wprowadzone zostały do Kodeksu cywilnego ustawą z dnia 28.07.1990 r. (Dz. (...), z datą wejścia w życie od 1.10.1990 r.). Wcześniej, zgodnie z pierwotnym brzmieniem Kodeksu cywilnego, terminy te wynosiły odpowiednio 10 lat przy dobrej wierze i 20 lat przy złej wierze. Kwestię terminów zasiedzenia przed wejściem w życie kodeksu cywilnego regulował dekret z dnia 11 października 1946 r. – prawo rzeczowe, który przewidywał 20 lat przy posiadaniu w dobrej wierze oraz 30 lat w przypadku złej wiary. Następnie Sąd Rejonowy wskazał, że uczestnik posiada urządzenia przesyłowe od 27 czerwca

1956 r. i od tej daty biegnie termin zasiedzenia. Wówczas, jak wynika z powyższych rozważań termin zasiedzenia prawa w złej wierze wynosił 30 lat, który następnie został skrócony do 20 lat ale zgodnie z art. XLI § 1 i 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - przepisy wprowadzające kodeks cywilny – 30 letni termin zasiedzenia od dnia wejścia w życie kodeksu cywilnego tj. od 1 stycznia 1965 r. został skrócony do 20 lat. W związku z tym od 27 czerwca 1956 r. biegł 30 letni termin a od 1 stycznia 1965 r. 20 letni termin, co skutkowało tym że zasiedzenie nastąpiło w dniu 1 stycznia 1985 r.

Sąd Rejonowy wskazał, że doniosłe znaczenie ma również okoliczność, kto był właścicielem nieruchomości, co do której wnioskowane jest ustanowienie służebności przesyłu. Jeśli bowiem właścicielem byłby Skarb Państwa, to zgodnie z powołanymi wyżej przepisami, możliwość zasiedzenia takiej nieruchomości (a w tym przypadku służebności) otwarła się dopiero z dniem 01.10.1990r. Wprawdzie art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 1990r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz.U. z 1990r. Nr (...)) daje możliwość skrócenia okresu wymaganego do zasiedzenia o czas, sprzed 01.10.1990r., lecz nie więcej niż o połowę. Określenie „nie więcej niż o połowę” odnosi się do okresu zasiedzenia przewidzianego w kodeksie cywilnym, a więc do dwudziestu i trzydziestu lat (czyli maksymalne skrócenie wynosi odpowiednio dziesięć i piętnaście lat).

Z przekształceniami zakładu energetycznego związana jest nadto kwestia jednolitości władzy państwowej. Otóż do dnia 31 stycznia 1989 r., przepisy art. 128 k.c. przewidywały, że własność państwowa przysługuje niepodzielnie państwu a państwowe osoby prawne, w granicach swej zdolności prawnej, wykonują w imieniu własnym względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego uprawnienia płynące z własności państwowej. Oznacza to, że korzystanie przez przedsiębiorstwo państwowe z nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności gruntowej, prowadzące do zasiedzenia służebności gruntowej przed dniem 1 lutego 1989 r., stanowiło podstawę do nabycia tej służebności, ale nie przez owo przedsiębiorstwo lecz przez Skarb Państwa.

W przedmiotowej sprawie bezsporne były kwestie dotyczące własności nieruchomości wnioskodawcy – przysługujące wnioskodawcom prawo własności wynikało wprost z treści księgi wieczystej a ich poprzedników również z akt wieczystoksięgowych oraz akt gruntowych T. wykaz (...). Dane z ksiąg wieczystych oraz akt gruntowych Sąd Rejonowy ocenił jako w pełni wiarygodne, gdyż są to dane urzędowe i ustalone nie dla potrzeb konkretnej sprawy lecz właśnie dla stwierdzenia stanu nieruchomości. Nie budziło wątpliwości Sądu Rejonowego, że uczestnik w celu pobudowania urządzeń przesyłowych wszedł na grunt wnioskodawców w 1956 r., a w dniu 27 czerwca 1956 r. linia przesyłowa już funkcjonowała. W związku z powyższym od tej daty należy liczyć bieg terminu zasiedzenia, a ponieważ uczestnik był posiadaczem w złej wierze, to termin ten, jak już wskazano powyżej wynosił 30 lat, przy czym od 1 stycznia 1965 r. uległ skróceniu do 20 lat wobec czego zasiedzenie nastąpiło w dniu 1 stycznia 1985 r. na rzecz Skarbu Państwa.

Apelację (k. 335-339.) od powyższego postanowienia wywiedli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie:

1. art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego polegające na dokonaniu przez Sąd 1 instancji błędnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz uchybieniu podstawowym regułom oceny wiarygodności i mocy dowodów zgromadzonych w niniejszej sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do:

- błędnego uznania dokumentacji w postaci protokołu z odbioru technicznego oraz fragmentu bliżej nieokreślonej mapy za wiarygodne źródła dowodowe pozbawiające właściciela nieruchomości przysługujących mu praw,

- błędnego uznania dokumentacji przedłożonej przez uczestnika postępowania za wiarygodną podstawę ustalenia początkowej daty biegu terminu zasiedzenia,

- błędnego uznania, iż dokumentacja przedłożona przez uczestnika w toku postępowania dotyczyła nieruchomości objętych niniejszym postępowaniem, a to z uwagi na brak indywidualizacji nieruchomości, których dotyczą dokumenty, brak wskazania działek bądź brak przedłożenia przez uczestnika wykazu właścicieli nieruchomości przez które linie elektryczne miałyby przebiegać;

2. art. 292 k.c. w związku z art. 21 ust. 1 oraz art. 64 Konstytucji RP poprzez uwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu, a to na podstawie skąpej dokumentacji przedłożonej przez uczestnika postępowania, pozbawiając tym samym wnioskodawców przysługującego im prawa własności nieruchomości;

3. art. 172 § 1 kodeksu cywilnego w związku z art. 292 kodeksu cywilnego poprzez ich błędne zastosowanie i stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu na rzecz uczestnika postępowania podczas gdy w realiach niniejszej sprawy nie zostały spełnione przez uczestnika postępowania wszystkie przesłanki niezbędne do stwierdzenia zasiedzenia tej służebności, a to z uwagi na brak wykazania przez uczestnika postępowania za pomocą środków dowodowych wszystkich przesłanek niezbędnych do takiego stwierdzenia.

Powołując się na podniesione zarzuty wnioskodawcy wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia przez uwzględnienie wniosku w całości. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto wnioskodawcy wnieśli o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawców kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację (k. 345-347) uczestnik wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od uczestniczki na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podstawą rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Okręgowy był materiał dowodowy zgromadzony przed Sądem Rejonowym – w toku postępowania apelacyjnego nie zgłoszono bowiem wniosków dowodowych, a w ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do dopuszczania dalszych dowodów z urzędu. Przypomnieć także należy, że przy rozpoznawaniu apelacji sąd II instancji z urzędu bierze pod uwagę naruszenie prawa materialnego oraz nieważność postępowania, natomiast tylko na zarzut naruszenia proceduralne popełnione w toku rozpoznawania sprawy przez sąd I instancji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008r. (...), (...)). Nieważności postępowania Sąd Okręgowy nie dostrzegł w okolicznościach niniejszej sprawy w związku z czym w pierwszej kolejności rozważania wymagały zarzuty dotyczące uchybień proceduralnych popełnionych przez Sąd Rejonowy. Kluczowa w związku z tym pozostaje kwestia oceny materiału dowodowego przedstawionego przez uczestnika, a potwierdzającego przesłanki zasiedzenia – w szczególności początkowa datę posiadania służebności. W tym zakresie Sąd Rejonowy odwołał się do zeznań świadka J. H. oraz protokołu sprawdzenia technicznego z dnia 25 czerwca 1956r. Niewątpliwie trudno nie zauważyć, że zdarzenia, które przyjął Sąd Rejonowy za początek biegu zasiedzenia służebności miały miejsce ponad 50 lat temu co powoduje, że trudno odnaleźć pełen materiał dowodowy odnoszący się do ówczesnych działań. Te problemy dowodowe dostrzegło także orzecznictwo sądowe, wskazując na konieczność bardziej liberalnego podejścia do materiałów składanych przez podmioty domagające się stwierdzenia zasiedzenia. Problem posługiwania się kopiami dokumentów zamiast ich oryginałami pojawił się zwłaszcza w sprawach, w których ze względu na przekształcenia podmiotowe przedsiębiorców w ciągu minionych dziesiątków lat, szczególnie dawnych przedsiębiorstw państwowych, dokumenty oryginalne ich dotyczące, a nawet kopie spełniające wszystkie wymagania formalne, stały się obecnie nieosiągalne. Jeżeli więc na podstawie tych dokumentów, które są dostępne i spełniają wymagania formalne dokumentów, a także z uwzględnieniem okoliczności dowiedzionych na podstawie innych dowodów można w stopniu wystarczającym do rozpoznania sporów ustalić wiarygodny stan faktyczny, to powinno się akceptować również pisma, które ze względu na różne ich braki w zwykłych obecnie okolicznościach byłyby pominięte. Tak jest często z różnymi mapami, wykresami, pismami o charakterze porządkowym, protokołami o przekazaniu mienia, protokołami odbioru technicznego itp. (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2015r., (...), (...)) uzasadnienie postanowienia Sadu Najwyższego z dnia 26 listopada 2014r. (...) (...) Powoduje to też konieczność posłużenia się w szerokim zakresie domniemaniami faktycznymi (art.231 kpc). W niniejszej sprawie najistotniejszy pozostawał dokument w postaci protokołu nr (...) z dnia 25 czerwca 1956r. (k.149), który został poświadczony za zgodność przez pełnomocnika uczestnika w związku z czym spełniał wymogi dotyczące dokumentu (art.129 § 3 kpc). Z dokumentu tego wynikało, że miało wówczas miejsce sprawdzenie techniczne urządzeń elektrycznych z nowozelektrofikowanej miejscowości T.. Chodzi więc o miejscowość, w której znajduje się nieruchomość objęta wnioskiem. Oznacza to, że w miejscowości

T. urządzenia elektryczne zostały oddane do użytku w 1956r. i brak podstaw do uznania, by w odniesieniu do nieruchomości wnioskodawcy sytuacja miałaby przedstawiać się inaczej. Brak zatem w tym protokole wymienienia nieruchomości wnioskodawcy nie podważa mocy dowodowej protokołu skoro nie uwidoczniło tam w ogóle także innych nieruchomości, a określenie instalacji dotyczy całej miejscowości T.. Brak z kolei jakiegokolwiek informacji, by elektryfikacja miejscowości T. odbywała się etapami i by instalacje na nieruchomości stanowiącej obecnie własność wnioskodawcy miały się pojawić później niż w 1956r. Takie stanowisko wspiera dodatkowo zeznanie świadka J. H. (k.304 – 305) i to nawet pamiętając, że świadek jest pracownikiem uczestnika (zatrudnionym w energetyce od 1986r.) i że swoją wiedzę czerpał on częściowo ze wspomnianego dokumentu z 1956r. Trudno przy tym nie zauważyć (co zaakcentował też Sąd Rejonowy), że wnioskodawcy ograniczyli się do zaprzeczenia twierdzeniom uczestnika i że nie zaferowali nawet dowodu ze swych zeznań w celu przedstawienia swej wiedzy o dacie elektryfikacji nieruchomości. Oczywiście gdyby okazało się, że z uwagi na wiek wnioskodawcy stosownej wiedzy nie posiadają (stali się oni właścicielami nieruchomości od 2000r.) to możliwe było zaferowanie dowodu z zeznań świadków – choćby S. S. i I. S., którzy byli obecni na nieruchomości w trakcie wizyty biegłego (k.112). W tym stanie rzeczy ustalenie zaskarżonego postanowienia co do daty początkowej biegu terminu zasiedzenia uznać należy za znajdujące oparcie w materiale dowodowym i mieszczące się w ramach oceny dowodów przewidzianej w art.233 § 1 kpc. Argumenty apelujących odwołujące się do wymogów, którymi powinna odpowiadać decyzje wyłączeniowe w tego typu sprawach są o tyle nietrafne, że w niniejszej sprawie to nie decyzja stanowi podstawę ustaleń Sądu Rejonowego, a i w takich przypadkach (gdy dochodziło do pozbawienia praw właściciela w oparciu o decyzję) orzecznictwo sądowe dopuszcza prowadzenie postępowania dowodowego w celu ustalenia zakresu przedmiotowego decyzji przy nieprecyzyjnym jej brzmieniu (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2017r. (...), (...)) W tej sytuacji odwołanie się przez Sąd Rejonowy do roku 1956r. jako początku biegu terminu zasiedzenia służebności było prawidłowe (przyjmuje się zresztą jako początek takiego biegu nawet datę wejścia na grunt w celu wybudowania urządzeń – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013r. (...), (...), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2013r. (...), (...)) Fakt rozpoczęcia eksploatacji linii w 1956r. pozwala także na przyjęcie, że od tego czasu urządzenia te są nieprzerwanie eksploatowane (art.231 kpc), przy czym fakt wykorzystywania tych urządzeń potwierdził też przesłuchany świadek (k.304). W konsekwencji istniały zatem podstawy do uwzględnienia zarzutu zasiedzenia i Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie zarówno ustalenia faktyczne jak i rozważania prawne przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Wbrew zarzutom apelacji uczestnik postępowania sprecyzował swój zarzut w sposób wystarczający – już w odpowiedzi na wniosek domagano się bowiem rozpatrzenia „zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej o treści służebności przesyłu (k.15)” określając bliżej na czym ta służebność polega i odnosząc ją do działki nr (...). Zasiedzenie to nastąpiło na rzecz Skarbu Państwa jak przyjął to Sąd Rejonowy (str.18 uzasadnienia postanowienia) w 1985r. w związku z czym bezzasadne jest wskazywanie w apelacji początku biegu zasiedzenia na 1989r. Pamiętając natomiast o znaczeniu konstytucyjnej zasady ochrony własności nie sposób nie przypomnieć, że ochrona ta nie ma charakteru bezwzględnej, a o zgodności art.172 kc z Konstytucją przesądził wcześniej Trybunał Konstytucyjny (wyrok z dnia 14 grudnia 2005r. (...)). Lektura apelacji prowadzi zresztą do wniosku, że wnioskodawcy uważają raczej, że w sprawie o zasiedzenie należałoby wszelkie wątpliwości pojawiając się w ocenie materiału dowodowego interpretować na korzyść właścicieli.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżone postanowienie jest prawidłowe i na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację wnioskodawców jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.520 § 3 kpc, obciążając nimi wnioskodawców, którzy – w związku z oddaleniem apelacji i przy sprzeczności interesów w sprawie – powinien zwrócić uczestnikowi wyłożone przez niego koszty zastępstwa prawnego. Wysokość tych kosztów ustalono na kwotę 240 zł (§ 5 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1, § 15 ust. 1 i 3 i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, Dz.U. (...)).

Maria Antecka Michał Wysocki Arleta Lewandowska